

MEDICII NE INFORMEAZA ...

RADIOTERAPIA - UN TRATAMENT PENTRU CANCERUL DE SÂN

Material furnizat de « National Cancer Institute »
Traducere – Anca Labuneț – studentă UMF

Radioterapia, ca și tratament primar în cancerul de sân e o tehnică promițătoare pentru femeile diagnosticate astfel. Această procedură, care permite femeii să-și păstreze sânul, implică doar extirparea tumorii maligne și a unei părți din ganglionii limfatici axiali. Sânul este apoi tratat prin radioterapie (raze X).

În ultimii 20 de ani s-a câștigat o experiență deosebită în acest tip de tratament. Cercetările care compară acest tratament cu mastectomia (tehnica chirurgicală de eradicare a sânului) continuă. Rezultatele preliminare sunt încurajatoare, deși se mai colectează date prin urmărirea cazurilor pe termen lung. În prezent, rata supraviețuirii pentru femeile cu cancer de sân incipient, tratate prin radioterapie pare să fie aceeași cu cea a femeilor mastectomizate.

Acest articol - care va continua în numerele următoare ale revistei - descrie procedurile utilizate în radioterapie și îți spune ce așteptări poți avea de la începutul tratamentului până la continuarea lui acasă. După ce citești acest material și discuți cu medicul, poți avea prilejul să stai de vorbă și cu alte femei tratate cu radioterapie. Poate fi un

schimb de păreri benefic de ambele părți.

Consimțământ informat: când este recomandat tratamentul ?

Când se recomandă tratamentul, unele clinici cer pacienților să semneze un formular prin care să confirme acordul cu această procedură. Acest lucru se face pentru a certifica faptul că persoana implicată a luat la cunoștință procedurile pe care le va urma.

Consimțământul la tratament este semnificativ numai la un pacient care a avut ocazia să afle despre alte alternative recomandate și să le evalueze. Înainte de a urma orice tip de tratament, ai grijă ca medicul tău să-ți prezinte:

- Procedura recomandată;
- Scopul ei;
- Riscurile și efectele secundare;
- Consecințele cu sau fără tratament;
- Alte alternative;
- Avantaje și dezavantaje ale unui tratament față de altul.

Chiar dacă dorești ca medicul tău să-și asume toată responsabilitatea pentru deciziile luate, vei descoperi că interesul

tău pentru tratament crește odată cu înțelegerea a ceea ce înseamnă cancerul de sân și ce tipuri de tratament există.

Ce întrebări punem medicului?

Înainte de tratament

- Ce fel de tratament îmi recomandați?
- Care sunt potențialele riscuri și beneficii?
- Pot urma un tratament complementar?
- Care sunt riscurile și beneficiile în acest caz?
- Cum o să arăt după tratament?
- Cum o să mă simt după tratament?

După tratament

- Când o să-mi pot relua viața cotidiană normală?
- Ce pot face pentru a-mi asigura recuperarea?
- În legătură cu ce probleme, dacă apar, trebuie să vă informez?
- Ce tip de exerciții ar trebui să fac?
- Cât de frecvent ar trebui să vin la control?

Etapele tratamentului

După ce a fost făcută biopsia și cancerul de sân a fost diagnosticat, radioterapia are, în general, următoarele etape:

- Operația chirurgicală pentru a înlătura o parte sau toți ganglionii limfatici din zona axială
- Radioterapie externă în zona sânelui și în zonele învecinate
- Radioterapie localizată pe zona de prelevare a biopsiei.

Operația chirurgicală a ganglionilor limfatici.

Înainte de radioterapie trebuie efectuată extracția chirurgicală parțială sau totală a ganglionilor limfatici din zona axială, pentru a determina dacă afecțiunea s-a răspândit mai departe de zona sânelui. Dacă sunt extirpați toți ganglionii din zonă, operația poartă numele de „disecție axilară”, iar dacă sunt extirpați doar o parte, se numește „selectarea ganglionilor afectați”. Alte teste precum cele asupra oaselor și ficatului pot aduce, de asemenea, informații importante relativ la măsurile necesare. Această procedură are rolul de a evalua stadiul în care se află boala.

Procedurile spitalicești și politica spitalului sunt variate, dar probabil că te aștepți la anumite lucruri când te internezi pentru o operație de acest gen.

În spital. Probabil că va dura câteva zile până la operație, pentru ca anumite teste ca cele de sânge, urină și o radiografie pulmonară să fie executate. Înainte de operație, zona axilară va fi epilată și îți se pot administra anumite medicamente pentru a te relaxa.

Când momentul pentru operație a sosit, vei fi dus în sala de operații, iar anestezistul te va adormi. Senzori de EKG vor fi atașați la nivelul brațelor și picioarelor și vor monitoriza activitatea inimii tale în timpul operației. Zona de intervenție chirurgicală urmează a fi curățată și dezinfectată, și va fi înconjurată de cearceafuri sterile.

Când te vei trezi din operație, vei fi în sala de reanimare. Zona axilară va fi bandajată și e posibil să fie introdus și un tub prin care pot fi drenate posibile fluide ce s-ar putea acumula. Gâtul poate fi dureros datorită tubului care a fost introdus pentru a transporta aer la nivelul

plămânilor. De asemenea, te poți simți puțin amețită și poți avea gâtul uscat din cauza anesteziei.

Vei petrece aproximativ o oră în sala de reanimare. Pentru a-ți ușura respirația poți folosi oxigenul care îți este pus la dispoziție. Pot fi plasați electrozi pe pieptul tău pentru a-ți monitoriza inima. De asemenea, o să ai la nivelul brațului un tub intravenos pentru administrarea fluidelor, nutrienților și medicației. Acesta va fi îndepărtat în momentul când vei putea mânca și bea.

Este normal să te simți rău după operație. Este de așteptat să simți un anumit discomfort în jurul axilei.

După ce te vei întoarce în salon, asistenta medicală îți va verifica temperatura corporală, pulsul, tensiunea arterială și bandajul. Te va ruga să te întorci, să tușești și să respiri adânc. Vei fi încurajată să-ți miști picioarele pentru a îmbunătăți circulația sângelui. Deși multe femei reacționează diferit la operațiile chirurgicale, ai putea să descoperi că a doua zi vei putea să stai șezând sau chiar să mergi prin salon de la patul tău până la un scaun. Doctorul te va încuraja să mănânci alimente solide și să te plimbi.

După operație. La început va trebui să nu-ți miști brațul prea mult. Dar a 2-a sau a 3-a zi vei putea să-ți începi exercițiile fizice pentru a elimina tensiunea de la nivelul axilei.

Câteva zile te vei spăla numai cu buretele în zona axilară până când

incizia începe să se vindece. Înainte de a te externa, ai grijă să întrebi asistenta sau medicul despre instrucțiunile pe care e nevoie să le cunoști în ceea ce privește modul de îngrijire a inciziei. Când o să ai permisiunea de a face duș sau baie, acesta trebuie făcută ușor, cu mișcări lente în zona din jurul inciziei.

Durata internării este, în medie, între 2-4 zile pentru selectarea ganglionilor afectați și 7-10 zile pentru disecția axilară. Înainte de a fi externată, ți se va îndepărta tubul de drenaj. De asemenea, copciile vor fi scoase în spital, după 1-3 săptămâni.

Odată ajunsă acasă, va trebui să-ți continui exercițiile fizice pentru a putea mișca normal brațul. Totuși, trebuie să ai grijă să nu exagerezi cu exercițiile, să te odihnești ori de câte ori te simți obosită. Pentru a-ți păstra pielea catifelată, te poți masa cu creme pe bază de unt de cacao sau vitamina E. Incizia va începe să se vindece, dar trebuie urmărită o eventuală infecție, durere sau supurare. Dacă prezinți unele din aceste semne sau febră, trebuie să anunți imediat medicul. Deși fiecare femeie se reface în alt mod, aproximativ după 1-2 săptămâni de la operație se poate trece la a 2-a etapă a tratamentului.

Continuare în numărul următor

